

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA
KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

ROL.01.2. Podstawy jeździectwa

w zakresie kwalifikacji

ROL.01. Jeździectwo i trening koni

wyodrębnionej w zawodach

516408 jeździec

314203 technik hodowca koni

Branża: rolno-hodowlana ROL

Autorzy:

mgr inż. Piotr Osmański

mgr Robert Fleischer

Recenzenci:

Recenzent 1 – Recenzja dydaktyczna (nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację) mgr dr hab. inż. Ewa Jastrzębska, prof. UWM

Recenzent 2 – Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) mgr Agata Bączkowska

Ekspert:

mgr inż. Karolina Koszela

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ):

DGA S.A. (Partner Wiodący) z Gminą Miastem Toruń (Partner) reprezentowaną przez Toruński Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli z Torunia przy współpracy z Zielone Ranczo. Anna Nowak - Nauka Jazdy Konnej podmiotem otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH ROL.01.2. Podstawy jeździectwa	4
1. Wprowadzenie.....	4
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	12
2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia	12
2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	19
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	22
3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych.....	23
4. Programy poszczególnych zajęć.....	24
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Wstęp do jeździectwa	24
4.1.1 Cele ogólne przedmiotu	24
4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu	24
4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	25
4.1.4 Procedury osiągania celów kształcenia	26
4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	29
4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa	30
4.2.1 Cele ogólne przedmiotu	30
4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu	30
4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	31
4.2.4 Procedury osiągania celów kształcenia	33
4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	36
5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych	37
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	38
6.1. Wykaz literatury	38
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	38
7. Sposób i forma zaliczenia kursu.....	40
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć.....	41

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH ROL.01.2. Podstawy jeździectwa

1. Wprowadzenie

Charakterystyka programu

Kurs umiejętności zawodowych (dalej KUZ) jest jedną z pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego. Program nauczania kursu umiejętności zawodowych (KUZ) – zgodnie z art. 4 pkt. 35a ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.) uwzględnia:

- a) podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z jednostek efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo b) efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych – w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony w formie:

- 1) dziennej – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu;

- 2) stacjonarnej – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu;
- 3) zaocznej – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Wzór zaświadczenia określa prawo. Osoba, która ukończyła KUZ i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w obrębie tej samej kwalifikacji, może być zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie. Takie rozstrzygnięcie umożliwia stopniowe osiąganie efektów kształcenia realizowanych na kwalifikacyjnym kursie zawodowym poprzez uczenie się na krótszych kursach umiejętności zawodowych, przy czym gwarantuje się możliwość zaliczenia efektów tego kształcenia przy podejmowaniu dalszej nauki na kwalifikacyjnym kursie zawodowym. Jest to rozwiązanie wychodzące naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Nowy model kształcenia zawodowego wychodzi naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Umożliwia on również zwiększenie mobilności zawodowej osób dorosłych oraz szybsze reagowanie na potrzeby rynku pracy i gospodarki.

Kształcenie na kursie umiejętności zawodowych może być realizowany w formie stacjonarnej lub zaocznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (on-line). Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są zobowiązane zorganizować szkolenie dla uczestników kursu przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej. Kształcenie praktyczne nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik kształcenia na odległość. Rodzaj i wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik. Zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

1. dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
2. materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;

3. bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie;
4. bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb rozwoju uczestnika w kontekście specyfiki przedmiotu nauczania (diagnoza posiadanych kompetencji i potrzeb rozwoju uczestnika powinna być wykonana przez zespół prowadzących zajęcia i wychowawców z udziałem pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego, rodziców) oraz ustalenie sposobu pracy z uczestnikiem. Dużą uwagę należy zwrócić na uczestników posiadających trudności z uczeniem się. Niemniej ważni są uczestnicy uzdolnieni i szczególnie zainteresowani zawodem, przedmiotem nauczania. Każdy uczestnik posiadający szczególne potrzeby i możliwości powinien mieć określone właściwe dla siebie tempo i zakres pracy w obszarze przedmiotu nauczania z zachowaniem realizacji podstawy programowej.

Program kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.2. Podstawy jeździectwa wyodrębnionej w zawodach: jeździec i technik hodowca koni przeznaczony jest dla osób dorosłych, zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Osoby, które nie ukończyły 18 lat, podlegają obowiązkowi nauki, który spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej albo przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Na kurs przyjmuje się kandydatów, którzy muszą posiadać aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do kształcenia w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację i/lub orzeczenia lekarskie w zakresie kwalifikacji, dla której podstawa programowa przewiduje uzyskania konkretnych umiejętności i/lub orzeczenie psychologiczne.

Struktura programu kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.2. Podstawy jeździectwa

Program kursu ma strukturę przedmiotową/spiralną. Struktura treści ułożona jest w kursie tak, aby była bardzo przydatna w procesie utrwalania wiedzy i kształtowania trwałych umiejętności i kompetencji. Ma to znaczenie w przypadku podjęcia innych kursów umiejętności zawodowych lub kursu kwalifikacji zawodowych wyłonionych dla zawodu jeździec. Pozwala ona kształcącym wzbogacać zakres informacji, pogłębiać treści i nabywać coraz bardziej skomplikowane umiejętności. Umożliwia również prowadzącemu zajęcia nawiązywanie do wcześniej omawianych tematów, dzięki czemu utrwalane są wiadomości i umiejętności poznane w początkowym etapie kształcenia. Ponadto taki układ treści nauczania sprzyja bardziej skutecznemu przygotowaniu uczącego się do wykonywania zadań zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Treści są realizowane w postaci kształcenia teoretycznego i praktycznego. Zaleca się realizację zajęć teoretycznych przed praktycznymi.

Kurs umiejętności zawodowych (KUZ) może rozpocząć się w dowolnym momencie danego semestru. Termin rozpoczęcia i zakończenia kursu ustala organizator kursu dostosowując go do potrzeb i możliwości uczestników KUZ.

Dla zawodu jeździec 516408 przypisano poziom III Polskiej Ramy Kwalifikacji, określony dla zawodu jako kwalifikacji pełnej. Dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie: ROL.01. Jeździectwo i trening koni określono poziom 3 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 60 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynikającej z podstawy programowej dla zawodu jeździec.

Kurs umiejętności zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia ROL.01.2. Podstawy jeździectwa może być realizowany w formie:

- dziennej – nauka odbywa się przez: 5 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (2 tygodnie) lub 6 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (1,66 tygodni)
- stacjonarnej (z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość) – nauka odbywa się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (3,33 tygodni x 18 godz. (1 tydzień) = 60 godz.)
- zaocznej (z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość) - nauka odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 10 godzin dziennie (minimum 65% z 60 godzin = 39 godzin).

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych ROL.01.2. Podstawy jeździectwa został opracowany do realizacji w formie:

- stacjonarnej (z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość) – nauka odbywa się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (3,33 tygodni x 18 godz. (1 tydzień) = 60 godz.).

Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego (30 godz.) oraz praktycznego (30 godz.).

Kurs umiejętności zawodowych ROL.01.2. Podstawy jeździectwa kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych.

Uczestnik/słuchacz, który otrzyma zaświadczenie o ukończeniu wszystkich kursów umiejętności zawodowych (KUZ) może uzyskać świadectwo potwierdzające kwalifikację ROL.01. Jeździectwo i trening koni po zdaniu egzaminu zawodowego, części teoretycznej i praktycznej. Uczestnik może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie jeździec po uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

Informacja o Kursach Umiejętności Zawodowych (KUZ) w Kwalifikacyjnym Kursie Zawodowym (KKZ)

Program kursu kształcenia zawodowego oferuje uczestnikom przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. W ramach kursu umiejętności zawodowych w kwalifikacyjnym kursie zawodowym ROL.01. Jeździectwo i trening koni wyodrębnione zostały:

ROL.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

ROL.01.2. Podstawy jeździectwa

ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni

ROL.01.4. Nauka jeździectwa

ROL.01.5. Trening koni

ROL.01.6. Język obcy zawodowy

oraz efekty kształcenia realizowane na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego związane z nabywaniem kompetencji personalnych i społecznych, zgrupowane w jednostkach efektów kształcenia:

ROL.01.7. Kompetencje personalne i społeczne.

Założenia programowe

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Zadania wszystkich podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Opis branży

W Polsce branża rolno-hodowlana rozwija się obecnie dynamicznie na rynku pracy. Jeździectwo to sport, szczególnie obecnie uważany za najważniejszy element tzw. „przemysłu końskiego” – obejmującego zróżnicowane pola działalności zawodowej takie jak hodowla, różne sposoby użytkowania koni oraz działania gospodarcze i wytwórcze na rzecz hodowli i użytkowania koni. W związku z tym wykorzystanie koni w sporcie, turystyce i rekreacji to szansa dla rozwoju tych dziedzin na najbliższe lata, to również praca dla ludzi zajmujących się hodowlą i użytkowaniem koni. Rozwój jeździectwa narzuca konieczność posiadania przez ośrodki jeździeckie koni rekreacyjnych i sportowych przygotowanych na odpowiednim poziomie, a w związku z tym istnieje potrzeba kształcenia osób w tym zawodzie, których zadaniem będzie przygotowywanie koni. Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji ROL.01. Jeździectwo i trening koni może być czynnym zawodnikiem w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich. Rozwijający się sport jeździecki w Polsce i na świecie stwarza możliwość zatrudnienia absolwenta w zawodzie jeździec w charakterze asystenta zawodnika – luzak. Zwiększający się popyt na rekreację jeździecką daje możliwość pracy jako osoba ucząca jazdy konnej. Ponadto absolwenci kwalifikacyjnego kursu zawodowego mogą pełnić rolę asystenta instruktora/trenera oraz podjąć pracę w:

- ośrodkach hodowli i użytkowania koni, stadninach koni, stadach ogierów lub zakładach treningowych,
- ośrodkach rekreacji i turystyki konnej,
- indywidualnych gospodarstwach rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni,
- związkach hodowców koni,
- instytucjach zajmujących się utrzymywaniem i użytkowaniem koni, takich jak tory wyścigów konnych, związki jeździeckie,
- wytwórniach pasz dla koni, sprzętu i powozów,
- przedsiębiorstwach transportu konnego.

Zakres merytoryczny programu nauczania kursu umiejętności zawodowych obejmuje podstawę programową kształcenia w zawodzie, a także zawiera elementy materiału nauczania wykraczające poza wspomnianą podstawę programową, co pozwala uatrakcyjnić proces kształcenia i otworzyć się na dynamiczne zmiany, zachodzące w całej branży rolno-hodowlanej w kraju oraz innych państwach Unii Europejskiej.

Prawidłowa realizacja procesu kształcenia dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.2. Podstawy jeździectwa wymaga prowadzenia części zajęć praktycznych w formie dydaktycznych wycieczek zawodowych oraz zajęć terenowych podczas których uczestnicy poznają innowacyjne rozwiązania techniczne i organizacyjne. Zaleca się korzystanie z zasobów i współpracy z firmami i instytucjami wiodącymi w danym zawodzie. Nauka może odbywać się u pracodawców, w placówkach kształcenia ustawicznego, centrach kształcenia zawodowego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, a także w ośrodkach turystyki jeździeckiej i gospodarstwach rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni.

Kurs umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.2. Podstawy jeździectwa przygotowuje uczestników do wykonywania czynności związanych z sporządzaniem biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie, stosowania programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych, posługiwania się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni, charakteryzowania cech osobniczych różnych ras i typów użytkowych koni, systemów utrzymania koni i sprawności psychofizycznej jeźdźcy oraz korzystania z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa.

Pracodawcy poszukują wykwalifikowanych pracowników, którzy posiadają udokumentowane kwalifikacje zawodowe. Program kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.2. Podstawy jeździectwa został tak skonstruowany, aby w oparciu o podstawę programową i uwzględniając aktualny stan wiedzy sprostać wymaganiom pracodawców oraz wyjść naprzeciw potrzebom rynku pracy w branży rolno-hodowlanej.

Realizacja procesu kształcenia w zakresie ROL.01.2. Podstawy jeździectwa wymaga więc wysoko wykwalifikowanej kadry nauczycieli i instruktorów jazdy konnej, posiadających wieloletnie doświadczenie w nauczaniu jeździectwa oraz merytoryczną, uaktualnianą wiedzę z zakresu jeździectwa i treningu koni dostosowaną do nowej podstawy programowej.

Sylwetka adresata kursu umiejętności zawodowych

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych w zakresie ROL.01.2. Podstawy jeździectwa charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni, systemów utrzymania koni, sprawności psychofizycznej jeźdźcy oraz norm i procedur oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych. Korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa. Sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie. Stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych.

Wymagania psychofizyczne:

- zainteresowanie przyrodą
- właściwy stosunek do zwierząt
- obowiązkowość
- zdolności organizacyjne
- spostrzegawczość

- opanowanie
- wysokiej odporności emocjonalnej
- wytrwałość
- dokładność
- cierpliwość
- empatia.

Możliwości i szanse zatrudnienia:

Zatrudnienie jeźdźców może znaleźć w przedsiębiorstwach specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni; w przedsiębiorstwach agroturystycznych; w przedsiębiorstwach rolnych; mogą prowadzić indywidualne gospodarstwo rolne, a także samodzielnie prowadzić działalność gospodarczą.

Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych realizujący kształcenie w zakresie jednostki efektów kształcenia ROL.01.2. Podstawy jeździectwa powinien posiadać wiedzę z zakresu:

- dokonywania charakterystyki zasad korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
- korzystania z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa
- posługiwania się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni
- charakteryzowania cech osobniczych różnych ras i typów użytkowych koni
- charakteryzowania systemów utrzymania koni
- charakteryzowania sprawności psychofizycznej jeźdźcy
- sporządzania biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie
- stosowania programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych
- charakteryzowania norm i procedur oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych
- planować wykonanie zadania
- wykazywania się kreatywnością i otwartością na zmiany

- stosowania techniki radzenia sobie ze stresem.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Wstęp do jeździectwa	Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa
ROL.01.2. Podstawy jeździectwa				
1) korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa (ep) *	3	1) wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa	x	
		2) wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa	x	
		3) opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania	x	
2) objaśnia zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich (ew)	4	1) opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich		x
		2) przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich		x
		3) wymienia instytucje wspierające rolnictwo, np. Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)		x
3) posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni (ew) *	10	1) wymienia elementy budowy topograficznej konia	x	x
		2) wskazuje poszczególne elementy budowy konia	x	x
		3) opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia	x	x
		4) opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi	x	x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Wstęp do jeździectwa	Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa
4) charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni (ew) *	20	1) opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej	x	x
		2) rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej	x	x
		3) opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej	x	x
		4) rozpoznaje typy użytkowe koni	x	x
		5) określa różnice między typami użytkowymi koni	x	x
		6) przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych	x	x
		7) wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej	x	x
5) charakteryzuje systemy utrzymania koni (ek) *	5	1) wymienia cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni	x	
		2) wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych	x	
		3) wskazuje na zależność między sposobem użytkowania koni a systemem utrzymania	x	
6) charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźcy (ek) *	3	1) opisuje cechy sprawności psychofizycznej jeźdźcy	x	
		2) wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną jeźdźcy a bezpieczeństwem pracy z koniem	x	
		3) wymienia metody pracy nad uzyskaniem optymalnej sprawności psychofizycznej i utrzymaniem jej w trakcie pracy	x	
7) sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie (ek)	10	1) opisuje strukturę biznesplanu		x
		2) określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu		x
		3) przygotowuje analizę finansową inwestycji		x
		4) przygotowuje przykładowy biznesplan		x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Wstęp do jeździectwa	Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa
8) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)	3	1) wskazuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych		x
		2) sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych		x
9) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ew) *	2	1) wymienia cele normalizacji krajowej		x
		2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy		x
		3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej		x
		4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności		x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	60			
ROL.01.7. Kompetencje personalne i społeczne				
1) przestrzega zasad kultury i etyki zawodowej		1) wymienia zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach	x	
		2) stosuje reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy		x
2) planuje wykonanie zadania		1) szacuje czas i budżet zadania		x
		2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji		x
		3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie		x
		4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań		x
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje		x
		2) ocenia różne opcje działania		x
		3) wyjaśnia znaczenie zmiany	x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Wstęp do jeździectwa	Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem		1) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem		x
		2) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej		x
5) aktualizuje wiedzę i doskonalą umiejętności zawodowe		1) charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie	x	
		2) opisuje własne kompetencje	x	
		3) wyznacza sobie cele rozwojowe	x	
		4) planuje własny rozwój zawodowy	x	
6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej		1) opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej	x	
		2) interpretuje mowę ciała w komunikacji		x
		3) stosuje aktywne metody słuchania		x
7) współpracuje w zespole		1) dzieli się zadaniami		x
		2) angażuje się w realizację przypisanych zadań		x
		3) uwzględnia opinie innych		x
		4) organizuje pracę zespołową		x

* efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
ROL.01.2. Podstawy jeździectwa	1) korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa (ep)	4	1) wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 2) wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 3) opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania	Wstęp do jeździectwa Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa	1 tydzień
	2) objaśnia zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich (ew)	3	1) opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich 2) przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich 3) wymienia instytucje wspierające rolnictwo, np. Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)		1 tydzień
	3) posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni (ew)	10	1) wymienia elementy budowy topograficznej konia 2) wskazuje poszczególne elementy budowy konia 3) opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia 4) opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi		1 tydzień

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	4) charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni (ew)	20	1) opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 2) rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 3) opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej 4) rozpoznaje typy użytkowe koni 5) określa różnice między typami użytkowymi koni 6) przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych 7) wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej		2 tydzień
	5) charakteryzuje systemy utrzymania koni (ek)	5	1) wymienia cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni 2) wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych 3) wskazuje na zależność między sposobem użytkowania koni a systemem utrzymania 4) opisuje cechy sprawności psychofizycznej jeźdźcy 5) wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną jeźdźcy a bezpieczeństwem pracy z koniem 6) wymienia metody pracy nad uzyskaniem optymalnej sprawności psychofizycznej i utrzymaniem jej w trakcie pracy		3 tydzień

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	6) charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźca (ek)	3	1) opisuje cechy sprawności psychofizycznej jeźdźcy 2) wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną jeźdźcy a bezpieczeństwem pracy z koniem 3) wymienia metody pracy nad uzyskaniem optymalnej sprawności psychofizycznej i utrzymaniem jej w trakcie pracy		3 tydzień
	7) sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie (ek)	10	1) opisuje strukturę biznesplanu 2) określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu 3) przygotowuje analizę finansową inwestycji 4) przygotowuje przykładowy biznesplan		3 tydzień
	8) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)	3	1) wskazuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych 2) sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych		4 tydzień
	9) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ew)	2	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności		4 tydzień
	10) planuje wykonanie zadania		11) szacuje czas i budżet zadania		

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
Wstęp do jeździectwa	30		1) korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa (ep)	1) wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 2) wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 3) opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania
			2) posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni (ew)	1) wymienia elementy budowy topograficznej konia 2) wskazuje poszczególne elementy budowy konia 3) opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia 4) opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi
			3) charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni (ew)	1) opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 2) rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 3) opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej 4) rozpoznaje typy użytkowe koni 5) określa różnice między typami użytkowymi koni 6) przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych 7) wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
			4) charakteryzuje systemy utrzymania koni (ek)	1) wymienia cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni 2) wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń staennych 3) wskazuje na zależność między sposobem użytkowania koni a systemem utrzymania 4) opisuje cechy sprawności psychofizycznej jeźdźcy 5) wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną jeźdźcy a bezpieczeństwem pracy z koniem 6) wymienia metody pracy nad uzyskaniem optymalnej sprawności psychofizycznej i utrzymaniem jej w trakcie pracy
			5) charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźcy (ek)	1) opisuje cechy sprawności psychofizycznej jeźdźcy 2) wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną jeźdźcy a bezpieczeństwem pracy z koniem 3) wymienia metody pracy nad uzyskaniem optymalnej sprawności psychofizycznej i utrzymaniem jej w trakcie pracy
Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa		30	1) objaśnia zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich (ew)	1) opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich 2) przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich 3) wymienia instytucje wspierające rolnictwo, np. Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)
			2) posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni (ew)	1) wymienia elementy budowy topograficznej konia 2) wskazuje poszczególne elementy budowy konia 3) opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia 4) opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
			3) charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni (ew)	1) opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 2) rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej 3) opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej 4) rozpoznaje typy użytkowe koni 5) określa różnice między typami użytkowymi koni 6) przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych 7) wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej
			4) sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie (ek)	1) opisuje strukturę biznesplanu 2) określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu 3) przygotowuje analizę finansową inwestycji 4) przygotowuje przykładowy biznesplan
			5) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)	1) wskazuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych 2) sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych
			6) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ew)	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
			7) planuje wykonanie zadania	8) szacuje czas i budżet zadania
Razem godzin:	30	30		
Suma:	60			

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Wstęp do jeździectwa	30	Kształcenie teoretyczne
Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa	30	Kształcenie praktyczne
Łączna liczba godzin zajęć	60	

3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien posiadać wiedzę z zakresu:

- korzystania z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa
- posługiwania się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni
- charakteryzowania cech osobniczych różnych ras i typów użytkowych koni, systemów utrzymania koni, sprawności psychofizycznej jeźdźcy
- sporządzania biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie
- stosowania programów komputerowych wspomagających wykonywanie zadań zawodowych
- planować wykonanie zadania
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany
- stosować techniki radzenia sobie ze stresem.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Wstęp do jeździectwa

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- korzystanie z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa
- opisywanie zasad korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
- posługiwanie się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni
- charakteryzowanie cech osobniczych różnych ras i typów użytkowych koni
- charakteryzowanie systemów utrzymania koni
- charakteryzowanie sprawności psychofizycznej jeźdźcy.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- opisywać zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania
- przygotowywać wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
- charakteryzować zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi
- rozpoznawać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej
- opisywać rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej
- rozpoznawać typy użytkowe koni
- wskazywać na zależność między sposobem użytkowania koni a systemem utrzymania
- wymieniać metody pracy nad uzyskaniem optymalnej sprawności psychofizycznej i utrzymaniem jej w trakcie pracy.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1. Korzystanie z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa	4	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa - wymieniać usługi oferowane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa - wyszukiwać informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa - opisywać zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania
2. Anatomia i biomechanika koni	8	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać elementy budowy topograficznej konia - wskazywać poszczególne elementy budowy konia - opisywać budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia - opisywać zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi
3. Cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni	10	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawać typy użytkowe koni - wymieniać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej - wymieniać organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej - wymieniać rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej - wymieniać różnice między typami użytkowymi koni - opisywać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej - rozpoznawać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej - opisywać rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej - określać różnice między typami użytkowymi koni - przyporządkowywać rasy koni do poszczególnych typów użytkowych
4. Systemy utrzymania koni	5	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni - wymieniać optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych - wymieniać sposoby użytkowania koni - opisywać cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni - określać optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych - wskazywać na zależność między sposobem użytkowania koni a systemem utrzymania

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
5. Sprawność psychofizyczna jeźdźca	3	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody pracy nad uzyskaniem optymalnej sprawności psychofizycznej i utrzymaniem jej w trakcie pracy - wymieniać cechy sprawności psychofizycznej jeźdźcy - opisywać cechy sprawności psychofizycznej jeźdźcy - wskazywać zależność między sprawnością psychofizyczną jeźdźcy a bezpieczeństwem pracy z koniem
Razem	30	

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Wiedza z przedmiotu Wstęp do jeździectwa jest budowana w oparciu o dotychczasowe wiadomości i umiejętności słuchacza/uczestnika uzyskanych przez każdego słuchacza/uczestnika na drodze nieformalnej.

Kompetencje słuchacza/uczestnika w tym zakresie mogą być zróżnicowane, dlatego należy przeprowadzić na początku zajęć dydaktycznych test diagnozujący. Analiza wyników testu pozwoli nauczycielowi precyzyjnie zaplanować proces kształcenia.

Zaleca się stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia, aby urozmaicić zajęcia, oddziaływać zarówno na zmysł słuchu, jak i wzroku, zaangażować słuchacza/uczestnika w proces kształcenia. Dla przedmiotu teoretycznego, zaleca się stosowanie metod podających i aktywizujących:

- wykład informacyjny,
- wykład problemowy,
- dyskusja dydaktyczna,
- burza mózgów,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- metoda projektów.

Następujące metody mogą być stosowane w kształceniu na odległość:

- podające (celem metody jest przekazanie gotowej wiedzy, zrozumienie i zapamiętanie wiadomości przez uczących się);
- problemowe (celem metody jest postawienie uczącego się w sytuacji, w której zmuszony jest do samodzielnego szukania i weryfikacji rozwiązań danego problemu, wdrożenie do zasad naukowej analizy problemu);
- eksponujące (celem tej metody jest kształtowanie wartości, zmienianie ich i organizowanie w system);
- metody programowane z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego (celem tej metody jest opanowanie przez uczącego się partii materiału z ciągłą weryfikacją stopnia przyswojenia wiedzy, utrwalanie wiadomości drogą powtórzeń, indywidualizacja pracy z materiałem);
- metody pobudzające aktywność uczestnika (przesłanie plików z tekstami wypowiedzi pisemnych, rozwiązaniami zadań, nagranyymi wypowiedziami, prezentacjami; wypowiedź uczestnika na forum; udział w dyskusjach on-line; rozwiązanie różnorodnych form quizów i testów, stawianie przed uczestnikami zadania wymagające samodzielnego poszukiwania wiedzy w materiałach branżowych, praktyka dzielenia się wiedzą: konsultacje między uczestnikami, prezentacje, konsultacje w grupach społecznościowych.

Obudowa dydaktyczna

Pomoce dydaktyczne:

- stanowiska komputerowe nauczyciela z dostępem do Internetu wraz z drukarką, skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną,
- tablice poglądowe z zakresu szkolenia (anatomia koni, systemy utrzymania koni, rasy i typy użytkowe koni).

Materiały dydaktyczne:

- zasoby internetowe,
- scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- czasopisma i publikacje branżowe,
- tematyczne e-booki, sekwencje filmowe, wizualizacje lub animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, filmy instruktażowe (tutoriale), symulatory, wirtualne laboratoria, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści teoretycznych w formie zdalnej,
- szkielet lub model konia, projekt stajni w formie zdjęcia, modelu lub schematu,
- albumy ras koni,
- filmy dydaktyczne i prezentacje multimedialne przedstawiające obiekty stajenne i ich wyposażenie,
- normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza/uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza/uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza/uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 słuchaczy pod kierunkiem nauczyciela zawodu. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy słuchaczy powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb słuchacza,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości słuchacza.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż słuchacz potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca słuchaczy w grupach (w tym samym czasie słuchacze niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca słuchaczy w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości słuchaczy zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy słuchacz pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu słuchaczowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie, stawianie poleceń typu: Spróbuj rozwiązać. Zrób, które możesz. Zrób, ile możesz. Rozwiąż, które chcesz. Napisz, ile zdążysz.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach słuchacz/uczestnik powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych słuchaczy/uczestników (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę słuchacza/uczestnika. Przyczynia się to do przejmowania przez słuchacza/uczestnika odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumatywne sprawdzanie osiągnięć słuchacza/uczestnika, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny powinno również zawierać informację zwrotną dla słuchacza/uczestnika na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdziany osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika mogą mieć formę:

- sprawdzianów z pytaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, z luką, rozszerzonej odpowiedzi),
- testów z pytaniami zamkniętymi (np. prawda-falsz, wyboru wielokrotnego, z luką),
- testów mieszanych,
- systemów e-learningowych umożliwiających analizę osiągnięć słuchacza/uczestnika,
- wypowiedzi ustnych,
- prac indywidualnych i zespołowych w formie referatów i opracowań wybranego zagadnienia,
- quizów i konkursów wiedzy indywidualnej lub zespołowej.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed słuchaczem/uczestnikiem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści.

Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych słuchacza/uczestnika może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz projektów edukacyjnych.

Sposoby sprawdzania opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych w kształceniu na odległość:

- postępy uczestników są monitorowane na podstawie bieżących osiągnięć, na podstawie wykonanych m.in.: prac pisemnych, ćwiczeń i udokumentowanie ich w postaci załącznika, zdjęcia lub skanu np. drogą mailową,
- prowadzący zajęcia może wymagać od uczestników wykonania określonych poleceń, zadań, prac umieszczonych w Internecie, np. na platformach edukacyjnych,
- prowadzący zajęcia przechowuje prace słuchaczy/uczestników na nośniku elektronicznym lub w formie papierowej do końca trwania kursu KKZ,
- podczas oceniania pracy zdalnej uczestników prowadzący uwzględniają ich możliwości psychofizyczne w sytuacji jakiej się znaleźli.

Na ocenę osiągnięć słuchacza/uczestnika z danego przedmiotu nie mogą mieć wpływu czynniki związane z ograniczonym dostępem uczestnika do sprzętu komputerowego i do Internetu, a także poziom jego kompetencji cyfrowych. Prowadzący powinien wziąć pod uwagę zróżnicowany poziom umiejętności obsługi narzędzi informatycznych i dostosować poziom trudności wybranego zadania oraz czas jego wykonania do możliwości uczestników.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- korzystanie z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa
- opisywanie zasad korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
- posługiwanie się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni
- charakteryzowanie cech osobniczych różnych ras i typów użytkowych koni
- sporządzanie biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie
- stosowanie programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych
- rozpoznawanie norm i procedur oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych.

4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- opisywać zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania
- przygotowywać wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
- charakteryzować zależność między budową konia, a jego możliwościami użytkowymi
- rozpoznawać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej
- opisywać rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej
- rozpoznawać typy użytkowe koni
- przygotowywać analizę finansową inwestycji
- przygotowywać przykładowy biznesplan
- sporządzać niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych
- wyjaśniać, czym jest norma i wymienia cechy normy

- rozróżniać oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej.

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1. Korzystanie ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	3	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać instytucje wspierające rolnictwo, np. Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW), <i>Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)</i> - wymieniać zasady przygotowywania wniosków w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich - opisywać możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich - -przygotowywać wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich - korzystać z programów komputerowych umożliwiających sporządzanie wniosków w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
2. Anatomia i biomechanika koni	2	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać elementy budowy topograficznej konia - wskazywać poszczególne elementy budowy konia - opisywać budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia - opisywać zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi
3. Cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni	10	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawać typy użytkowe koni - wymieniać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej - wymieniać organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej - wymieniać rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej - wymieniać różnice między typami użytkowymi koni - opisywać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej - rozpoznawać rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej - opisywać rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej - określać różnice między typami użytkowymi koni - przyporządkowywać rasy koni do poszczególnych typów użytkowych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika.	
		Słuchacz/uczestnik potrafi:	
4. Sporządzanie biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie	10	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać elementy składające się na strukturę biznesplanu - wymieniać zasady opracowywania biznesplanu - wymieniać zasady opracowywania analizy finansowej - opisywać strukturę biznesplanu - określać założenia niezbędne do opracowania biznesplanu - przygotowywać analizę finansową inwestycji - przygotowywać przykładowy biznesplan - szacuje czas i budżet zadania 	
5. Korzystanie z programów komputerowych	3	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych - sporządzać niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych 	
6. Normy i procedury oceny zgodności	2	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać cele normalizacji krajowej - rozróżniać oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej - wskazywać źródła informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności - wyjaśniać, czym jest norma i wymieniać cechy normy - opisywać cele normalizacji krajowej - korzystać ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności 	
Razem	30		

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.2.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Praktyczne zastosowanie podstaw jeździectwa, który jest przedmiotem o charakterze praktycznym, oprócz metod podających (np. wykład, instruktaż) oraz eksponujących (pokaz, film), na pierwszy plan wybijają się metody praktyczne oraz problemowe, szczególnie ćwiczenia praktyczne. Poza tym na uwagę zasługuje także cały wachlarz metod praktycznych, charakterystycznych dla kształcenia zawodowego. Należą do nich:

- pokaz z instruktażem,
- pokaz z objaśnieniem,
- ćwiczenia praktyczne,
- metoda projektów,
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży rolno-hodowlanej
- wycieczki zorganizowane do ośrodków turystyki jeździeckiej lub indywidualnych gospodarstw rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni.

Obudowa dydaktyczna

Pomoce dydaktyczne:

- stanowisko komputerowe nauczyciela z dostępem do Internetu wraz z drukarką, skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną,
- stanowiska komputerowe dla uczestników/słuchaczy (1 stanowisko na 1 osobę) z dostępem do Internetu oraz z zainstalowanymi programami,
- komputerowe programy demonstracyjne i symulacyjne,
- tablice poglądowe (rasy i typy użytkowe koni, anatomia koni).

Materiały dydaktyczne:

- scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- czasopisma i publikacje branżowe,
- szkielet lub model konia, projekt stajni w formie zdjęcia, modelu lub schematu,
- albumy ras koni,
- filmy dydaktyczne i prezentacje multimedialne przedstawiające obiekty stajenne i ich wyposażenie,
- przykładowa analiza finansowa inwestycji i biznesplan,

- normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych.

Warunki realizacji

Kształcenie powinno odbywać się w pracowni wyposażonej w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z drukarką, z dostępem do internetu
- projektor multimedialny i ekran projekcyjny lub telewizor lub tablicę interaktywną, tablicę szkolną lub flipchart,
- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika), z dostępem do internetu.

Większość zajęć powinna się odbywać w formie ćwiczeń na terenie ośrodków turystyki jeździeckiej lub indywidualnych gospodarstw rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni i wyposażonych w stajnie, paszarnie, wozownie, wybiegi dla koni. Miejsce realizacji przedmiotu musi spełniać wymagania wynikające z przepisów BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz umożliwia samodzielne wykonywanie zadań przez poszczególnych uczestników. Należy zapraszać przedstawicieli branży rolno-hodowlanej do udziału w prelekcjach i spotkaniach ze słuchaczami/uczestnikami.

Proponuje się, aby podmiot kształcący nawiązał współpracę z pracodawcą właściwym dla zawodu lub branży, do której przyporządkowany jest dany zawód. W ramach umowy lub porozumienia współpraca może polegać na:

- realizacji doradztwa zawodowego,
- realizacji promocji kształcenia zawodowego,
- wyposażeniu warsztatów lub pracowni szkolnych,
- tworzeniu klas patronackich,
- realizacji praktycznej nauki zawodu,
- organizacji egzaminów zawodowych,
- organizowaniu szkoleń branżowych w ramach doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego.

Proces kształcenia w klasie patronackiej, jest wspierany przez firmę, która objęła klasę swoim patronatem. Wsparcie może polegać na: przyjęciu absolwentów na staże zawodowe, wyposażenie pracowni szkolnych w sprzęt i materiały dydaktyczne, dodatkowe szkolenia, ufundowanie stypendiów dla najzdolniejszych. Pracodawca może także mieć udział w opracowaniu programu nauczania dopasowanego do profilu zapotrzebowania jego firmy.

Realizacja procesu kształcenia w zakresie przedmiotu wymaga wykwalifikowanej kadry nauczycieli wyposażonych w kompetencje w zakresie obsługi sprzętu komputerowego, narzędzi cyfrowych, nowoczesnych urządzeń i sprzętu stanowiących wyposażenie pracowni szkolnych oraz merytoryczną, uaktualnianą wiedzę dostosowaną do nowej podstawy programowej. Nauczyciel powinien także na bieżąco poszerzać swoją wiedzę, aby być na bieżąco z nowinkami technologicznymi w branży rolno- hodowlanej.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy. Liczebność grup na zajęciach praktycznych powinna być dostosowana do specyfiki stanowiska pracy z zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 słuchaczy pod kierunkiem nauczyciela zawodu. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy słuchaczy

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza/uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza/uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza/uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż słuchacz potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca słuchaczy w grupach (w tym samym czasie słuchacze niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca słuchaczy w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości słuchaczy zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy słuchacz pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu słuchaczowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie, stawianie poleceń typu: Spróbuj rozwiązać. Zrób, które możesz. Zrób, ile możesz. Rozwiąż, które chcesz. Napisz, ile zdążysz.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych projektów i ćwiczeń oraz na podstawie uzyskanych w trakcie kursu ocen z przedmiotu. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna.

Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać w zakresie zaplanowanych, uszczegółowionych celów kształcenia na podstawie:

- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- ocenę jakości wykonania zadań przez słuchacza,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny znajomości zakresu: norm i procedur oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych, usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa, zasad korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, anatomii i biomechaniki koni, cech osobniczych różnych ras i typów użytkowych koni, systemów utrzymania koni, sprawności psychofizycznej jeźdźcy, sporządzania biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie oraz stosowania programów komputerowych, wspomagających m.in. sporządzania niezbędnej dokumentacji.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami: testy jednopoziomowe, sprawdzające zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne; testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru); testy otwarte (z luką); testy ustne.

5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
1) charakteryzuje systemy utrzymania koni (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Badanie na bieżąco w czasie trwania KUZ ➤ Badanie osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu ➤ Wyniki i analiza osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu ➤ Ponowne badanie pod koniec kursu ➤ Porównanie wyników, analiza ➤ Ewentualne wnioski powinny posłużyć do modyfikacji programu nauczania.
2) charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźca (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	
3) sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	
4) sporządza biznesplan dla gospodarstwa rolnego (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

Literatura:

- 1) Bukałd W., Szczęch K., *Bezpieczeństwo i higiena pracy*, WSiP, Warszawa, 2013.
- 2) Bunjes J., *Rasy koni*, Wyd. RM, Warszawa, 2009.
- 3) Higgins G., *Anatomia i fizjologia w treningu konia*, Akademia jeździecka, 2013.
- 4) Łojek J., Łojek A., *Hodowla i użytkowanie koni. Tom 1, 2*, SGGW, Warszawa 2013.
- 5) Pirkelmann H., Ahlswede L., *Hodowla koni. Organizacja stajni i żywienie*, Wyd. RM, Warszawa, 2010.
- 6) Pruchniewicz W., *Akademia jeździecka, cz. 1*, Akademia jeździecka, 2003.
- 7) Pruski W., *Hodowla Koni tom 1, 2*, PWRiL, 2007.
- 8) Słownik terminów jeździeckich <https://www.equishop.com/pl/blog/sownik-terminow-jezdzieckich-n25>
- 9) Czasopisma branżowe: „Hodowca i Jeździec”, „Konie i Rumaki”, „Koński Targ”, „Świat Koni”.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Pomoce dydaktyczne:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu,
- projektor multimedialny, ekran projekcyjny lub telewizor lub tablicę interaktywną, tablicę szkolną lub flipchart, drukarka ze skanerem,
- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika) z dostępem do Internetu oraz z pakietem programów biurowych.

Materiały dydaktyczne:

- książki uczestnika, karty pracy, zeszyty ćwiczeń, książki nauczyciela, nagrania, oprogramowania tablic interaktywnych,
- scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- zasoby internetowe,
- albumy ras koni, czasopisma branżowe,

- model konia,
- model stajni i pastwiska kwaterowego dla koni,
- instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy prawa,
- filmy dydaktyczne i prezentacje multimedialne przedstawiające urządzenia obiekty stajenne i ich wyposażenie, pastwiska kwaterowe dla koni.

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, symulatory, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści w formie zdalnej dostosowane treściami do poszczególnych przedmiotów teoretycznych i praktycznych.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie walidacji osiągnięć uczestnika kursu. Proponuje się zorganizowanie egzaminu końcowego z każdego przedmiotu, który stanowi podstawę zaliczenia kursu. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych. W procesie oceniania należy zwracać uwagę na przestrzeganie dyscypliny pracy oraz przepisów bhp i ppoż., organizację stanowiska pracy, zaangażowanie w realizację zadań i jakość pracy.

Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać na podstawie:

- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- aktywności uczącego się na zajęciach,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- jakości wykonania zadań przez uczestnika,
- jakości wykonania zadanych prac domowych,
- jakości wykonania ćwiczeń.

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- treści teoretyczne: testy jednopoziomowe, testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru), testy otwarte (z luką), testy ustne, interpretacji tekstów, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac.
- umiejętności praktyczne: testy praktyczne, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac, obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza/uczestnika w trakcie realizacji ćwiczeń.

Osoba prowadząca zajęcia decyduje o zaliczeniu testów sprawdzających. Test uznany jest za zaliczony, gdy uzyskano minimum poprawności:

- 50% - przy treściach teoretycznych
- 75% - przy treściach praktycznych

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych, który otrzymał zaliczenie otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych ROL.01.2. Podstawy jeździectwa.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 5. Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 6. Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.01.2. Podstawy jeździectwa		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa (ep)	1) wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa	Korzystanie z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa
	2) wyszukuje informacje udostępniane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa	Korzystanie z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa
	3) opisuje zakres usług oferowanych przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa w kontekście możliwości ich wykorzystania	Korzystanie z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa
2) objaśnia zasady korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich (ew)	1) opisuje możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	Korzystanie ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
	2) przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	Korzystanie ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
	3) wymienia instytucje wspierające rolnictwo, np. Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ODR), Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR)	Korzystanie ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
3) posługuje się wiedzą z zakresu anatomii i biomechaniki koni (ew)	1) wymienia elementy budowy topograficznej konia	Anatomia i biomechanika koni
	2) wskazuje poszczególne elementy budowy konia	Anatomia i biomechanika koni
	3) opisuje budowę układu kostno-stawowego i mięśniowego konia	Anatomia i biomechanika koni
	4) opisuje zależność między budową konia a jego możliwościami użytkowymi	Anatomia i biomechanika koni
4) charakteryzuje cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni (ew)	1) opisuje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej	Cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni
	2) rozpoznaje rasy koni, dla których są prowadzone księgi hodowlane w Rzeczypospolitej Polskiej	Cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni
	3) opisuje rasy koni sportowych użytkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej	Cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni
	4) rozpoznaje typy użytkowe koni	Cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni
	5) określa różnice między typami użytkowymi koni	Cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni
	6) przyporządkowuje rasy koni do poszczególnych typów użytkowych	Cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni
	7) wymienia organizacje odpowiedzialne za prowadzenie ksiąg stadnych dla poszczególnych ras koni w Rzeczypospolitej Polskiej	Cechy osobnicze różnych ras i typów użytkowych koni
5) charakteryzuje systemy utrzymania koni (ek)	1) wymienia cechy charakterystyczne systemów utrzymania koni	Systemy utrzymania koni
	2) wymienia optymalne parametry zoohigieniczne pomieszczeń stajennych	Systemy utrzymania koni
	3) wskazuje na zależność między sposobem użytkowania koni a systemem utrzymania	Systemy utrzymania koni
6) charakteryzuje sprawność psychofizyczną jeźdźcy (ek)	1) opisuje cechy sprawności psychofizycznej jeźdźcy	Sprawność psychofizyczna jeźdźcy
	2) wskazuje zależność między sprawnością psychofizyczną jeźdźcy a bezpieczeństwem pracy z koniem	Sprawność psychofizyczna jeźdźcy
	3) wymienia metody pracy nad uzyskaniem optymalnej sprawności psychofizycznej i utrzymaniem jej w trakcie pracy	Sprawność psychofizyczna jeźdźcy

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
7) sporządza biznesplan dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie (ek)	1) opisuje strukturę biznesplanu	Sporządzanie biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie
	2) określa założenia niezbędne do opracowania biznesplanu	Sporządzanie biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie
	3) przygotowuje analizę finansową inwestycji	Sporządzanie biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie
	4) przygotowuje przykładowy biznesplan	Sporządzanie biznesplanu dla gospodarstwa hodującego i użytkującego konie
8) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych (ew)	1) wskazuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	Korzystanie z programów komputerowych
	2) sporządza niezbędną dokumentację z użyciem programów komputerowych	Korzystanie z programów komputerowych
9) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ew)	1) wymienia cele normalizacji krajowej	Normy i procedury oceny zgodności
	2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy	Normy i procedury oceny zgodności
	3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej	Normy i procedury oceny zgodności
	4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności	Normy i procedury oceny zgodności